

Liepos Ketvirtoji

Kas lietuviams yra vasario šešioliktoji, tai šiaurės amerikiečiams yra liepos ketvirtoji. Tą dieną buvo paskelbta Jungtinių Amerikos Valstybių nepriklausomybė. Tai įvyko 1776 metais.

Nebūtina jaustis nusiteikusi proamerikietiškai. Net ir priešingai galvojančiam ir veikiančiam žmogui yra įdomi Jungtinių Valstybių istorija, išsilaisvinimas ir kovos. Kiekvienam yra naudinga ko nors pasimokyti ir sužinoti.

Šiaurės amerikiečių išsilaisvinimo istorijoje, ypač jų nepriklausomybės karuose pasirodo vienas vardas, kurio niekas negal išmesti, pamiršti, nuvertinti. Tai Tadas Andrius Bonaventura KOSCIUŠKA. Lenkai jį savinasi sau. Labai daug kur istorijos vadovėliuose jis laikomas tikru lenku. Daug svetimtųjų, išsilaisvintų žmonių, nė galvoti nepagalvoja, kas yra šis gabus kariškis, savo tėvynės mylėtojas, patriotas ir kovotojas už Lietuvos, Lenkijos ir Jungtinių Amerikos Valstybių laisvę iš tiesų Tadas Kosciuszka buvo Lietuvos pilietis, gimęs tuometinėje Lietuvos teritorijoje. Jis savo laiką lietuviu. Jo tėvai buvo gudų kilmės bajorai. Jis gimė 1745 m. kovo mėn. Naugarduko vaivadijoje, Lietuvoje. Per daug teadencinga yra, anų laikų įvykius aprašant, duoti dabartinės valstybių ribas, visiškai nutylinti istorinį pasikeitimą.

Jau savo vaikystėje Tadas Kosciuszka pasižymėjo neįprastais gabumais. Baigus kadetų mokyklą, buvo pasiūstas studijuoti užsienį. Į Lietuvą grįžo artilerijos kapitono laipsniu. Dėl nelaimingos meilės vėl išvyko iš Lietuvos. Rasi-dėjus amerikiečių kovoms dėl nepriklausomybės, Tadas Kosciuszka gavęs rekomendaciją Benjaminą Franklino laiška, nvyko į Šiaurės Ameriką ir savanoriu įstojo į amerikiečių kariuomenę. Kosciuszka pasižymėjo keliose kautynėse, bet ypač dėl jo nuopelnų ir sumanumo buvo laimėtas garsus Saratogos mūšis. Generolas Jurgis Vašingtonas jį pakėlė artilerijos pulkininku ir paskyrė savo adjutantui. Vėliau Tadas Kosciuszka dar parodė savo talentus, bestant įvairias karines tvirtoves, ypač West Point. Nepriklausomybės kovoms pasibaigus, Tadas Kosciuszka buvo pakeltas į brigados generolus, jam buvo viešai pareikšta Jungtinių Valstybių kongreso padėka; jis buvo apdovanotas įvairiais pasižymė-

jimo ženklais, pilietybės privilegija, žemės ir metinė pensija. Į Lietuvą vėl grįžo 1784 metais.

Tado Kosciuskos asmenybė įdomi, jo gyvenimas labai įvairus. Jo gyvenimą galima skaityti tarsi nuotykių romaną. Jautrus ir mandagus visiems, pasiliko kietas ir nepalaužiamas savo įsitikinimams. Dėl savo tėvynės laisvės jis paieka kitus, patogesnius kraštus ir geresnes vietas, grįžta į tėvų žemę. Dėl tėvynės jis įsijungia į garsų, jo paties vardu pavadintą, sukilimą, Kosciuskos nesuvilioja Šiaurės Amerika, nei tuoj po karo, nei vėliau, jam dar kartą Šiaurės Amerikon nvykus. Jo neprisikalbina nė pats Napoleonas, siūlydamas aukštą vietą savo kariuomenėje. Jis nepriima po nepasisekusio sukilimo, kardo net iš paties caro, atsakydamas, kad nebeturint tėvynės, nebereikia daugiau nė kardo. Išvykęs iš savo krašto net pinigų, kuriuos buvo gavęs, sugrąžino carui.

Neturėjome minties čia parašyti Tado Kosciuskos biografijos. Užsiminėme jį todėl, kad šio mėnesio pradžioje šiaurės amerikiečiai mini savo nepriklausomybės paskelbimą. Kaip jau minėjome, Kosciuskos vardas yra būtina susijęs su tais įvykiais. Neturime minties kad savieji ar svetimieji šį didvyrį laikytų kaptu, kalnėnu ar „nuo pautėms“. Tačiau yra neteisinga, jei jis be atodairos daugelio yra laikomas kiltaučiu, mums patiems neprieštaraujant ir gal net nežinant tikros tiesos.

TRUMPAI DRŪTAI

Dabartinis Prancūzijos valdytojas De Gaulle laimėjo rinkimus. Praėjusį sekmadienį dar buvo rinkimai tuose distriktuose, kur užpraėjusio sekmadienio rinkimų rezultatai dar nebuvo pakankamai aiškūs.

Nors politinė Prancūzijos krizė, atrodo, praėjo, tačiau dar liko neišspręstų labai komplikuočių ekonominių problemų. Jei dabartinei vyriausybei pavyks naujai įsitvirtinti savo pozicijose, bus ieškoma taip pat ir naujų ekonominių kelių.

Vienas trumpas sovietų ministerio išsireikšimas pradžiu gino politikus. Gromyko pasakė, kad sovietai sutinka tartis su amerikiečiais sumažinti atominį ginklų apribojimą iš tiesų tai yra labai labai maža, prisimenant dar ir tai, kad visa kalba buvo nukreipta prieš amerikiečius. Iš vienos pusės matosi, kaip maži dalykėliai veikia pasaulio nuomonę, iš kitos, vistiek yra tam tikrų vilčių.

Kinai komunistai sulaukė ginklų siuntinius, kuriuos rusai siuntė Vietnamui. Dar iki šiolei nežinoma tikrų priežasčių. Ateitis parodys, kokiais motyvais tai buvo padaryta ir kokios bus to pasekmės.

VEIKLOS LIETUVIAI

Lenkijoje, Wroslavo mieste yra nedaug lietuvių, bet jie yra labai veiklūs. Jie susibūrė į Kultūros draugiją, su tvėrė tautinių šokių ir dainų ansamblį vardu «Vilnelė», rengia lietuvių kalbos pamokas jaunimui, bendrai švenčia šventes,

GRAŽUS SUMANYMAS

Amerikos Ateitininkai iškėlė sumanyimą siūsti delegaciją pas šv. Tėvą ir įteikti jam prašymą, kad jis atskiru raštu supažindintų viso pasaulio tikinčiuosius su skaudžia Katalikų Bažnyčios padėtimi Lietuvoje. Šiam Ateitininkų sumanymui pritarė Amerikos Romos Katalikų Federacijos Taryba, sudarydama peticijos parengimui komisiją.

Lietuvos Laisvės Kovos Metai

Lietuvos Aguonai

GRAŽINA TULAUSKAITĖ

Taip džiaugiuos, kad lyg dangų parodai
Mum kraštelį savosios širdies:
Tau dainuojant pražysta čia sodai,
Kai kankles tik bandai tu paliest.

Juk ir upės nemoka tekėti,
Išvartytos iš savo vagos —
Nežinojau, ar žydi saulėti,
Ar dar sodai žydės Lietuvos.

O dainoj tu tokia pasirodai
Ir šviesi, ir drąsi, ir jauna...
Pas tave, kai dainuoja ten sodai,
Naktį bėgčiau aušroj tekina.

Tave myliu kaip lauko aguoną,
Degant saulei širdim atvira —
Kai saulėlydis dega raudonas,
Širdyje mano skamba giedra.

Lietuviškojo gyvenimo skolininkai

Jau nuo pradžios mokyklos suolo vaikai pradeda mokytis. Tokiu būdu daugelis «įklimpsta», kai kas bankrutuoja, kiti gi permoka kredito nuostimčius. Bet — visa tai jau kita problema, nes įmonės, davę kreditą prekę, pakankamai apsaugoję, kad pinigus atgauti.

Negana mokyklos suolo Yra net specialiu televizijos programų, kaip «Misterogers», kuriose papildomai vaizdžiais ir vaikams suprantamais pavyzdžiais žengiami į jaunųjų pasaulį, patraukiant jų dėmesį, pasitikėjimą, meilę ne tik sau, bet ir aplinkai.

Iš tų vaikų išauga vyrai ir moterys, kurių vieni daugiau, kiti mažiau įsisažmonina čia keliamus jiems klausimus. Buvo ir bus kietaodžių, kurie sugebės naudą sau atskirti nuo naudos visuomenei, pirmenybę atiduodami sau.

Tokios išimtinios, bet kartu ir gana skaitlingos asmenybės sudaro problemą bet kurioje visuomenėje.

Vis labiau automatizuojama atskaitomybės sistema įmonėse palengvino joms kredito kortelių tvarkymo sistemą. Jei tik jūsų kreditas geras, skolon galite nupirkti ir kelionę į Europą. Ir taip Amerikoje žmonių išsiskolinimas pasiekė 95 milijonų dolerių sumą. Žinoma, tai neišvengia ma Amerikos ūkinio gyvenimo sistemos dalis, į kurią įvelta didelė dauguma šeimų, be kredito negalinčių turėti nei savo pastogės, nei rūbų, nei automobilio bei kt. reikmenų.

Rūpestį kelia ne ta pati kreditito sistema, kiek neapgalvotas jos išnaudojimas ar, ge-

riau sakant, jos pernaudojimas. Tokiu būdu daugelis «įklimpsta», kai kas bankrutuoja, kiti gi permoka kredito nuostimčius. Bet — visa tai jau kita problema, nes įmonės, davę kreditą prekę, pakankamai apsaugoję, kad pinigus atgauti.

Kitais yra su skolininkais lietuviškame gyvenimo sektoriuje. Pavyzdžiui, laikraščio prenumerata, skelbimo sąskaita ir kiti įsipareigojimai visad lieka paskutinėj vietoj. Mat, daugelis žino jog dėl tų skolų laikraščio leidėjai nesims teisinių skolos išieškojimo priemonių, kurių imasi prekybos įmonės. Todėl šitie reikia ai ir nustumiami į paskutinę eilę, nes «ką gi jie man padarys» lieka tuo atsakymu, kuriame nėra nei sąžinės, nei duoto žodžio ir įsipareigojimo ženklų.

Daugelis sugėba iškelti savo reikalavimus laikraščiu. Bet nedaugelis supranta, kad daug kam reikalingas medžiaginis pagrindas, ant kurio galėtum statyti įgyvendinamas idėjas. Pavyzdžiui, laikraščiu leisti reikalinga medžiagos, kurią gamina įmonės. Už tą medžiagą reikia apmokėti įs tatymais numatyta tvarka. Čia gi dar įeina ir mokesčių bei pašto išlaidos.

Lietuvių būde yra įgimta įpatybė, pagal kurią reikia auti lengviau negu duoti. Ir gauname reikalavimų. Bet nei karto neskelbėme mūsų skolininkų sąrašų. Jų išsiskolinimo sumose yra nesiskaitymo su tais, kurie laiku atsilygindami už savo įsipareigojimus tam pja vežimą, kuris riedėdamas pagelbsti ir tiems, kurie nori veltui pasivažinėti. Veltui ne dėl to, kad nepajėgūs apsimokėti, bet dėl to, kad neturi jo kio respekto atsiskaitymui su tais, kurie dirba lietuviškam reikalui.

IS «DIRVOS»

Prancūzijos Ivykiai

PETRAS PAKALNIS

Zurnalistai, paprastai, turi gerą uoslę ir greitai susiočia, kur gali kilti kokios nors negerovės. Bet šį kartą nei vietiniai, nei užsienio korespondentai nenujautė, kad Prancūzijoje bręsta dideli dalykai.

Lygiai prieš 10 metų Prancūzija pergyveno didelę krizę. Nepastovios vyriausybės, susmukęs ekonominis gyvenimas, Vietnamo ir Alžyrijos karas taip buvo išvarginęs kraštą ir taip suskaldęs žmonių nuomones, kad jam grėsė pilietinis karas. Tuokart Karolius De Gaulle perėmė valdžią ir kieta bei tvirta ranka visus nuramino. Gavusi iš JAV virš 3 milijonų dolerių pagalbą, Prancūzija galėjo pakelti žemės ūkį, praplėsti pramonę ir prekybą ir privilioti daugybę turistų. Ji, kaip ir kiti Ekonominės Europos Bendruomenės nariai, keletą metų augo kaip ant mielių. Gerėdamasis ta pažanga, vieną dieną De Gaulle išsitarė, kad Prancūzija turinti Europoje ne tik ekonominių, bet ir politinių ambicijų. Tos jo ambicijos siekė apjungti Europą «nuo Pirinėjų iki Uralų» ir, žinoma, toje naujoje bendruomenėje De Gaulle turėjo groti pirmuoju smuiku.

Siekdamas tokio didelio tikslo, Prancūzijos prezidentas visų pirmą susikirto su JAV, kuri tarėsi esą pašaukta vadovauti laisvojo pasaulio politikai. Ar vienokiu, ar kitokiu būdu jis rodė nepatikėjimą anglosaksams, t. y. Anglijai ir JAV, ir ėjo savo keliu. Anglijos jis nenorėjo įsileisti į Ekonominę Europos

Bendruomenę, nepaisydamas kitų narių pritarimo ir susiiaukdamas gana aštrios kritikos. Atėmęs savo kariuomenę iš NATO ir išvarejęs jos štabą iš Prancūzijos, De Gaulle puolė dolerį ir gerokai jam pakenkė. Paskui pataikaudamas Rusijai ir šiek tiek Kinijai, De Gaulle pradėjo nusikreipti nuo senų Prancūzijos sąjungininkų, kurie jau du kartus padėjo jai išbristi iš bėdų. Būdamas Kanadoje, jis mėgino sukiršinti prancūzus prieš anglišką, o kilus arabų ir žydų karui, jis palaikė arabų pusę. Apskritai, jis mėgdamas mokytį visus ir tarti pasakytiną žodį.

Prisiminę seną netvarką ir valdžios nepastovumą, prancūzai davėsi valdomi ir sekė savo prezidento žingsnius su nemaža pagarba. Tačiau kartu su nemažais De Gaulle pasisekimais brando kelios vertytys, kurios šį pavasarį prasi-veržė skaudžiomis žaizdomis.

Maždaug prieš vieną mėnesį Prancūzijoje sukilo studentai. Išleisdamas daug pinigų atominiam ginklams, paramai buvusių kolonijų ir kitiems prestižo planams, De Gaulle aplaido mokyklas, kurios pasidarė ankštokos, perpildytos ir pasenusios. Kai kam atrodė, kad visa švietimo sistema yra gerokai atsilikusi. Prie studentų netrukus prisidėjo ir darbininkai, kurių algos yra tikrai žemos. Studentai užsibarikadavo keliuose universitetuose, o darbininkai pradėjo užimti dirbtuves, milžiniškos demonstracijos, streikai ir susirėmimai su policija pradėjo atverti De Gaulle

le akis ir jis pastebėjo, kad jo valdžia gali subirėti. Todėl ir vieniems, ir kitiems jis pradėjo daryti nuolaidų. Visų pirma jis atleido keletą ministrų ir paskelbė tautos plebiscitą. Paskui, geriau apsigalvojęs, paleido parlamentą ir paskelbė naujus rinkimus. Tuo tarpu gerokai pakėlė darbininkų užmokesį ir pridėjo mokyklų reformą.

Nežinia, kaip reaguos prancūzų tauta į tą De Gaulle gestą ir kokie bus rinkimų rezultatai. Tuo tarpu yra aišku, kad streikai, algų pakėlimas ir prarasta su užsieniu prekyba sudavė didelį smūgį visam ekonominiam Prancūzijos gyvenimui. Kai kas tvirtina, kad De Gaulle per vieną mėnesį prarado tiek, kiek galėjo per visus metus uždirbti.

Antras dalykas taip pat yra aiškus, kad gen. De Gaulle turės labiau skaitytis su vieša nuomone savame kra-

te ir užsienyje. Iki šiol jo kampuota, išdidi ir arogantiška laikysena atstūmė daug draugų ir Prancūzija pradėjo daug simpatijų. Nenorėdamas, pavyzdžiui, įsileisti Anglijos į Ekonominę Europos Bendruomenę, De Gaulle pakenkė Europos vienybės klausimui ir pristabdė sąjūdį, kuris visiems išeitų į gerą. Jau praėjo laikai, kada viena valstybė galėjo primesti savo valią kitai ir nesiskaityti su kitų interesais. Dabar siekiama bendradarbiauti kaip lygus su lygiu, nes tik tokiu būdu išlaikoma taika ir pasiekama ekonominė bei kultūrinė pažanga.

Trečias dalykas taip pat yra aiškus, kad sveikos idėjos nepažįsta tautinių rubėžių. Prancūzijos studentų sukilimas jau rado atgarsį Italijoje, Jugoslavijoje ir Anglijoje, nors ten kovojama už skirtingus dalykus.

Paleisdamas parlamentą ir

pradėdamas rinkimų kampaniją, De Gaulle pasakė prancūzų tautai, kad ji gali pasirinkti tik dvi galimybes: arba jį, arba komunizmą. Bet kodėl jis to pavojaus nepastebėjo anksčiau ir kodėl taip ilgai flirtavo su Maskva? Atrodo, kad trumparegė De Gaulle politika rėmėsi tik jo paties asmeniu, o senstant asmeniui pradėjo senti ir visas jo politinis pastaras. Galimas dalykas, kad prancūzai, pabūgę komunizmo, dar balsuos už De Gaulle, bet kartu reikalauja ir būtinų pakeitimų, kuriems laikas tikrai yra pribrendęs. Ar šiaip, ar taip, po tų rinkimų Prancūzija bus žymiai kitokia, ir tai gali išeiti į naudą ne tik jai pačiai, bet ir jos kaimynams.

REDAKCIJOS PRIERAŠAS:

Šis autoriaus straipsnis buvo parašytas, kai dar nebuvo žinomi Prancūzijos Seimo rinkimai. Matosi, kad autorius gerai pramatytą netolima ateitį.

◆◆◆

LIETUVIŲ FONDAS

Kaip visiems yra žinoma, telkiamas Lietuvos Fondas iki milijono dolerių. To Fondo išdininkas praneša, kad Fonde jau yra 424 tūkstančiai dolerių. Šiais Lietuvos Laisvės Kovos Metais norima pasiekti 500 tūkstančių dolerių. Netoli Čikagos Joliet mieste mieste susirinkusi Lietuvos Tautos Fondo valdyba aptarė, kokiu būdu būtų galima pagreitinti Lietuvos Tautos Fondo augimą ir kuo greičiau surinkti vieną milijoną dolerių.

■■■■

ALEKSAS KALINAUSKAS

Advokatas

atlieka visus teisinio pobūdžio darbus kaip įvairių bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskritis, dokumentų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai.

Rezidencija:

R. Joaquim Piza, 204
Tel. 31-2548

Raštinė:

15 de Novembro, 244
4.0 - Sala 19 - Tel. 37-0324
no 14,00 iki 18,00 val.

JONAS JAKUTIS

RUA COSTA BARROS, 352

TEL. 63-3285 — VILA ALPINA

Turi įvairiausių statybos medžiagų, geležinių daiktų, indų bei darbo įrankių.

Lietuviai pirkim pas lietuvius!

Gintarė Banatyte-Ivaškiene

Baltasis Stumbras

PREMIJUOTA ISTORINĖ APYSAKA JAUNIMU

(tęsinys)

Ugnis plačiu ruožu išsiskleidusi. Po lietaus saulėje išdžiuvusius šiaudus godžiai ryja liepsnos. Iš apačios atkyla gruzdančių grūdų kvapas. Oi, pritrūks duonelės šių žiemai!... Tuo metu dar vieną stogą palaižo ugnis.

— Išrūkys mus, kaip lapas iš uolos, — dūmais springdamas, galvoja Audrys.

— Šio jau neišgelbėsime! — sušunka Lokys, ir jie nukuba žemyn.

— Lipa! Lipa! — iš kelių pusių sušunka vyrai. Mątyti, kaip jie kartimis ruošiasi nustumti prieš kopėčias. Iš anos pusės pasipila strėlių lietus. Gynėjai kariai turi saugotis. Jiems pagalbą atbėga keli, palikę savo saugomas gretimas vietas. Tokiu būdu pasidaros sienoje plačių tarpų, visai neginamų.

Dabar orą raižo daug degančių ir nedegiančių strėlių. Viršuje, ant sienos, sukniū-

ba švitra. Lokys įsako moterims ir vaikams slėptis. Tik beveik nėra kur: keli pastatai visai sudegę, kiti du baigia degti...

— Saugokitės liepsnų! — kažin kas sušunka. — Po liepomis! Greičiau!

Ir štai, užverda tikra kovos maišatis. Girdėti sužeistųjų dejavimai. Čia vienur, čia kitur iš už tvoros kystelia kalavijuočio ūsuotas veidas. Kol kas dar vaivoriškai spėja juos nustumti. Tvorą keliose vietose dar smilksta.

Audrys, susirinkęs ginklus, pasileidžia pas Ramintą į vieną iš trijų dar likusių pastatų. Kambarėlyje be Varpūnės, yra dar trys sužeistos mergaitės. Jos sukniubusios ant suolų. Net gaila žiūrėti. Dar vakar gražūs jų drabužėliai, pakraštėliais apausti tulpių raštais, šandie suodini, šlapi ir susiglamžę. Ilgi jų plaukai išsitarę, kai kurių ir krauju sulipę. Raminta joms šiuo metu nieko negali

padėti. Tik įpila svaiginančio skysčio į pravertas sukepusias jų lūpas. Ji pati vos ant kojų pastovi.

Iš sužeistos Varpūnės burnos ir nosies sunkiasiai tamsus kraujas. Jos veidas pilkšvai išblyškęs. Rintas vogčiomis dirtelia į ją ir skausmingai atsidūsta. Audrys negali suprasti, ar berniukui Varpūnės taip ypatingai gaila, ar jo paties žaizda tokia skausminga.

— Gal tau, Rintai, įpilti? — Paklausia Raminta, priėjusi su savo stebūklingu skysčiu. Matyt ir ji pastebėjo tą berniuko skausmingą išvaizdą.

— Ačiū! Jokių būdu nei! Jo išgėręs netekčiau pajėgos, Avaras vienu pirštu mane prie sienos prispaustų... Koją irgi mažiau beskauda...

Ugnyje kaista aštrus durtuvas. Raminta ima strėlę.

— Aš, tur būt, matydamas nualpsiu, — sušnabžda Audrys Rintui.

— Bet, jei Ramintai reikės pagalbos?... — užklausia Rintas.

Nuo židinio ugnies ir verdančio vandens garų karšta,

svaigu. Audrys praveria duris. Draugužis, ligšiol snaudęs kampe, pasiraivo ir, užuodęs lauke dūmus, žingsniuoja prie durų.

Iš kiemo girdėti šūkavimai:

— Vieną nustumiau! — džiaugsmingai praneša apraišiota galva Vėsulis.

— O aš kad tvojau kuoka per galvą anam kreivanosiui, tai nė sumirksėti nespėjo! — giriasi Dulis.

Rintas sėdi prie durų su kardu rankoje, ilgą ietį šalia pasistatęs. Audrys kitoje pusėje, kiek giliau kambaryje, taip pat pasiruošęs. Raminta priiša Varpūnę prie lovos...

— Apseisiu be judviejų pagalbos. Saugokite duris, ir viskas bus gerai, — taria ji.

— Tvorą degal! — užrinka kažkas kieme. Nespėja Audrys pribėgti prie durų pažiūrėti, kai vėl išgirsta:

— Plaukia! Dar atplaukia! klaikiai suspiegia ant kuoro mergaitė.

— Kiek? — Lokio balsas.

— Trys plaustai!

— Kiek vyrų?

— Po tris!

Dar devyni! Abu berniukai išskuba pro duris. Tuo metu viduje Varpūnė skaudžiai sudejuoja syki, antrą ir nutyla.

— Nežinau, ar nugalės, — šnabžda grįžtantiems Raminta.

— Audry, užkišk vieną durklą už lovos. Kitą — už ano suolo! — įsako Rintas. — Visi atsiminkime, kur jie padėti. Jei reikės, pasinaudosime. Nors pats silpnas, sunkiajai veikti negali, tačiau gynimosi planą jau dabar apgalvoja.

BE VADO

— Lokys! Lokys krito! — atskuba krivis su baisia naujiena. — Raminta, skubėk į kiemą... Apžiūrėk jį! — ir vėl dingsta.

Abu berniukai pasilenkia arčiau durų. Draugužis tupi ramiai. Viduryje kiemo sukniubęs karių vadas. Matyti pataikė priešio ietis į nugarą. Keli vyrai bando jį pakelti, bet Lokys juos nustumia. Raminta susirūpinusi kažką aiškina, prašo. Pagaliau išsima svaiginančio gėrimo ašotėlį, bet sužeistasis nepriima, tik pamoja vyrus, ir jie įneša Lokį į karių namų priėngį.

(Bus Daugiau)

LIETUVA

«NOSSA LITUANIA»
RUA LITUANIA, 67
SÃO PAULO, 13 S.P.
TELEF. 92-2263

LIETUVIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS

DIREKTOR RESPONSAVEL DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO

REDATOR: JONAS KIDYKAS

RENUMERATOS KAINA METAMS: N Cr. \$ 10,00 visoje P. Amerikoje. GARBĖS PRENUMERATA N Cr. \$ 25,00. GARBĖS atskiro numer. išleidimas N Cr. \$ 60,00 Paskiro Nr. Kaina Cr. \$ 20. **KELBIMAI:** pirmame puslapyje N Cr. \$ 15,00 paskutiniajame N Cr. \$ 10,00. viduriniuose puslapiuose N Cr. 5,00. Ilgalaikiams skelbimams daroma nuolaida.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožūra. Nenaudotų straipsniai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Reikia Susisiartinti

Atskirk ilgam laikui ir labai artimus žmones jei jie nėra raštu nebegali palaikyti ryšių, nutolsta vienas nuo kito, pasibaigia dr. ugystė. Net žmona ir vyras per ilgus metus nesimatydami tampa vienas kitam svetimi. Tai ypač skaudžiai patyrė šimtai mūsų šeimų paskutinio karo ir pokario metais.

Nereikia nė tūkstančių kilometrų, nė gilų vandenynų žmonėms atskirti. Štai kad ir mūsų S. Paulo lietuviai. Išsime, išsiblaškę po įvairiausius priemiesčius. Yra nenuginčijamas faktas, kad bent 99 procentai jų beveik nebesusitinka. Kok a tūkstantinė dar susirenka Kalėdų, Velykų šventėms Zelinoje. O kur ir kada susitinka, pasimato, pasikalba tiek kitų tūkstančiai, kurių, sakoma, esama čia net apie 20 tūkstančių.

S. Paulo lietuviai nebesusitinkdami metų metais labai nu tolo nuo vienas kito. Lietuvis lietuviu nebesasilgsta. Ypač taip nutolęs yra lietuviškasis jaunimas. Kad ir nemalonu, kad ir skaudu, bet reikia mums pažūrėti tiesiai į akis. O jei norime, kad lietuvis lietuviui būtų vėl artimesnis, reikia imti žygių juos vėl suartinti.

Geriausios progos lietuviams susitikti ir pasižmonėti yra įvairios visiems bendros didelės šventės. Kituose kraštuose rengiamos lietuvių dienos, dideli koncertai, dainų šventės, tautinių šokių šventės, dideli piknikai – gegužinės, į kurias suplaukia lietuviai iš plačių apylinkių, žinoma, iš anksto pravedus patrauklią propagandą. Tas pats darytina ir mūsų veikėjams, jei tikrai norima lietuvius vėl suburti didesnėn bendruomenėn.

Todė toje pat vietoje dar visai neseniai buvo iškelta mintis organizuoti didelę dainų šventę. Deja tiek, kas turėjo ir galėjo visu entuziazmu į tai atsiliiepti nerodo tam jokio palankumo. Lietuvių Bendruomenė galėtų rengti didelę lietuvių dieną kur nors užmiestyje su įdomia programa, kurioje galėtų pasirodyti ir mūsų chorai, ir sportininkai, ir juokdariai ir kiti talentai. Reiktų vėl atgaivinti teatro mėgėjų būtį, kurs kokius 3 ar 4 kartus per metus surengtų tikrai gerą, gražų vaidinimą. Pagaliau lietuviai turėtų lankytis ir į jiems skirtamas pamaldas, kur tokios jiems yra organizuojamos. Bendra giesmė, bendra malda, po pamaldų pasimatymas «šventoriuje», vienas kitas žodelis mūsų labiau suartintų. Atsirastų ir kitokių galimybių saburti didesnius ar mažesnius lietuvių būrius? Bet kas to darbo imsis? Ar nebūtų tai vienas iš gražiausių ir svarbiausių Lietuvių Bendruomenės ir kitų organizacijų uždaviny? Pagyvensime, pamatysime, ar mes dar galime šitai nors kiek pakrutėti

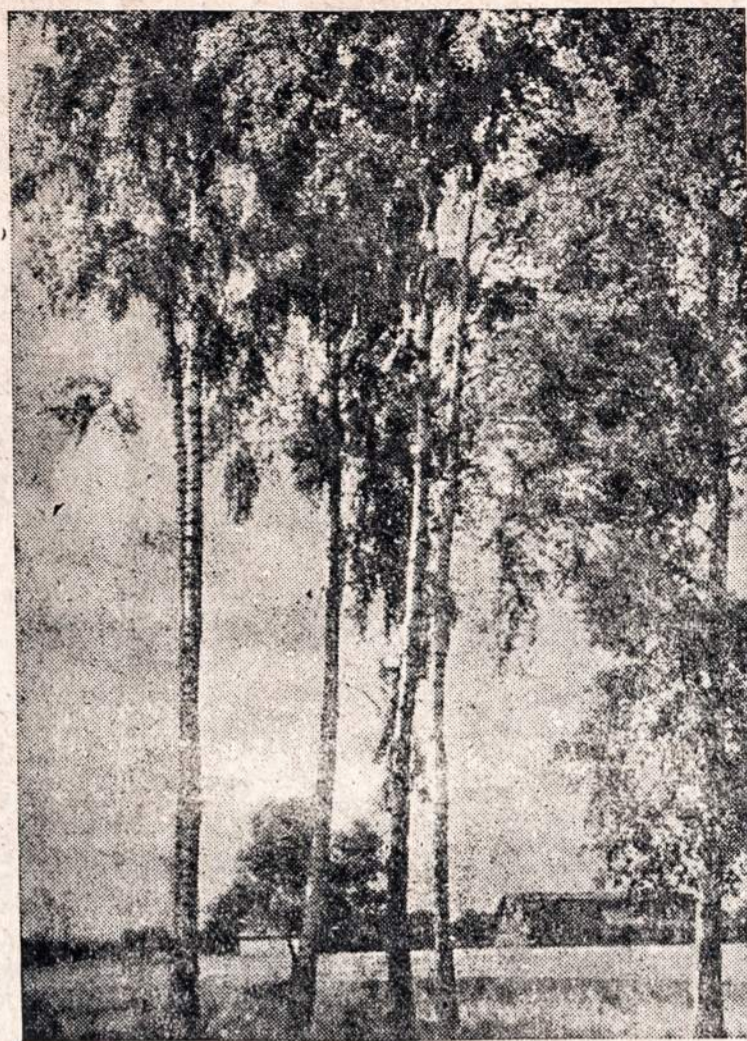
Apie mūsų himną, trispalvę, Vyti, dr. J. Basanavičiu ir kambari, kur buvo nepriklausomybės paskelbimas, pasakoja Adomas Varnas

JUOZAS PRUNSKIS

Šiomet sueina 70 metų nuo to laiko kai 1898 metais dr. Vincas Kudirka «Varpo» 6-ojo pirmą kartą išspausdino dabartinį Lietuvos himną «Lietuva tėvynė mūsų».

Šis kūrinys pirmą kartą buvo viešai choro sugiedotas 1905 m. birželio 6 d. Vilniaus miesto teatre, vadovaujant muz. M. Petrauskui. Bet dar reikėjo praeiti eilę metų, kol šis kūrinys tapo apšauktas tautos himnu.

Tų laikų žmogus prof. Adomas Varnas pasakoja, kad visi gana greit pripažino, jog šios giesmės žodžiai yra labai svarūs, giliai prasmingi, tinkami himnui. Tik buvo baltų, pageidavimų spaudoje ir pasitarimuose, kad reiktų nors posmą to kūrinio kaip nors sujungti su Dievu. Ta-

Vienas iš daugelio gražių Lietuvos vaizdelių.

čiau tie pageidavimai tebuvo tik tokie noro, ilgėjimosi pareiškimai, ners ir labai platus. Norėta arba kurį posmą pakeisti, ar naują pridėti, bet nebuvo konkrečių teksto pasiūlymų. Pagaliau nenorėta keisti nei dr. V. Kudirkos redakcijos, taip ir įsitemsėjo dabartinis himno tekstas.

— Man atrodo, kad Lietuvos himną pirmą kartą išgirdau Petrapily, kai gyvenau kartu su K. Būga ir A. Volde maru, — pasakoja Ad. Varnas. — Tada mes rūpinomės visokiais vaidinimais ir sekdavome naujus tekstus, naujas dainas. Pats «Varpas» irgi atėdavo į Petrapilį.

— Su Petru Rimša, su dail. Adalbertu Staneika visi trys mes, — pasakojo prof. Adomas Varnas, — 1905 m. perėjome Lietuvą nuo Suvalkų per Jurbarką, Tilžę ir Palangą; per Žemaitiją, Joniškį, Panevėžį pasiekėme Vilnių. Keliaavome norėdami pažinti Lietuvą ir patirti, kiek yra palankumo kurti lietuvių dailės draugiją. Pasiekė Naujamiestį, nuėjome prie V. Kudirkos kapo ir matėme, kaip rusų buvo sunaikintas jo antkapyje iškaltas Lietuvos himno posmas «Tegul sautė Lietuvos...»

Caro žandarai sunaikino Lietuvos himno žodžius, iškaltus antkapio akmenyje, o dabartiniai okupantai komunistai stengiasi Lietuvos himno posmus ištrinti iš žmonių širdies ir minties.

— Rusų persekiojamas 1903 m. turėjau bėgti į užsienį, — pasakojo prof. A. Varnas. — Tik 1905 m. siapta, ne savo pasu, buvau atvykęs į Lietuvą, bet tais pačiais metais vėl išvykau į Krokuvą. Galutinai į Lietuvą grįžau 1913 m., kai buvo paskelbta caro amnestija, švenčiant Romano-

vų giminės 300 m. sukakt nuo to laiko, kai jų dinastija valdė Rusiją. Kai 1913 m. pa baigoj grįžau į Vilnių, lietuvių parengimuose jau gana plačiai buvo giedama «Lietuva tėvynė mūsų...» Petrapily 1916-1917 metais jau mes gie dodavome šią giesmę kaip himną.

Veroneže teko pergyventi revoliucinį laikotarpį. Reikėjo būti atsargiems ir baimintis. Bet jau tenai himnas buvo taipgi giedamas.

Bet gal įspūdingiausiai man himnas skambėjo tai karo mu ziejuje, vakarais nuleidžiant vėliavas. Verkiau tada ne kartą, — pasakojo Ad. Varnas. — Ir kai mūsų pirmąją operą Kaune statė, buvo sugiedotas Lietuvos himnas. Buvo tada atvykęs ir J. Jablonskis. Kaip šiandien girįžiu jo proašaras tartus žodžius:

— Ar aš galėjau tikėtis kada, kad susilauksiu lietuvių kalba dainuojamos operos.

MŪSŲ TRISPALVĖ

Šiomet sueina 50 metų nuo to laiko, kai 1918 m. Valstybės taryba galutinai priėmė Lietuvos vėliavą; geltona, žalia, raudona. Su vėliavos spalvų problemomis Ad. Varnui neteko susidurti. Jis tik atsimena klaipėdiečių pageidavimą, kad Did. Lietuvos vėliava nebūtų tų pačių spalvų, kaip tradicinė Mažosios Lietuvos, ir tada vieton kai kurį laiką vartotos baltos spalvos įvesta geltona.

Ad. Varnas tik Petrapilio seimui buvo sudaręs vėliavą: žalios, violetinės ir raudonos spalvos fone mūsų herbas. Tik ant balto žirgo jojo ne vytiš — raitelis, o Lietuvos kaimo bernelis — piemenėlis, atitrūkęs nuo bandos ar nuo arklo, užšokęs ant arklio ir iškėlęs ne kardą, o žibintą,

kaip simbolį šviesos, kultūros nešimo po visą Lietuvą.

Kai pagal šį projektą apie 1923 m. buvo išleistas mažas pašto ženklas, tai Adomas Jakštas pavadino tai ragana, užsisėdusia ant žirgo, su šluota rankoje. Suprantama, paveikslas, suspaustas į pašto ženklo miniatiūrą, nebuvo jau taip aiškus.

LIETUVOS HERBĄ KURIANT

Prof. Adomui Varnui teko stilizuoti Lietuvos herbą. Užsienio reikalų ministerija pavedė Ad. Varnui paruošti projektą pastovaus valstybės herbo, norint įvairias variacijas suvienodinti, nes nebuvo patogus prieš užsienio atstovus anuo metu buvęs nevienodumas. Tai buvo 1924 ar 1925 m. Dail. A. Varnas dėl heraldikos kreipėsi į gen. Nagevičių, kuris patarė du svarbesnius dalykus: raitelio su arkliu aukštis ir plotis tu būtų būti vienodi, sudaryti kvadratą, antra — kad raitelis kurdą laikytų ne stačią iškėlęs, o palenkęs gulsčiai, ir kompoziciniu atžvilgiu, tai, atrodė, dailiau. Kardo makštis, padėtis parinkta ne palinkusi nuo žirgo bėgimo, o statmena su žeme, kas reikėtų pastovumą, tvirtumą.

SUSITIKIMAI SU DR. JONU BASANAVIČIUM

Prof. A. Varnui teko bendrauti su pačiais pagrindiniais Lietuvos laisvės kūrėjais.

— Kai 1913 metais grįžau iš Zakopanės į vilnių, tekdavo dažnai susitikti su dr. Jonu Basanavičiumi, — pasakojo Ad. Varnas. — Eidavau tada į Lietuvių mokslo draugijos knygyną, kurį tvarkė dr. J. Basanavičius, ir ten teko tapyti jo portretą. Rasdavau jį tiek įsigilinusių lietuviškąsias knygas, kad nedėsu būdavo nė trukdyti. Patalpos vėsios, oras labai smagus, gal nelabai vėdinamas, drėgnokas, Basanavičius skaitydavo. Tokį jį ir nupiešiau. Su Basanavičiumi kalbėdavome apie A. Jaroševičiaus tuo laikotarpiu išleistą Lietuvos kryžių albumą, kuriam Basanavičius buvo parašęs įžangą.

Basanavičius niekada nenusiskųsdavo. Atrodo, vis buvo viskuo patenkintas. Lietuvių kalba iš jo burnos man atrodė tokia kilni. «Va, kaip reikėtų lietuviškai kalbėti», pamanydavau, — sako Varnas. — Taip jis aiškiai tardavo kiekvieną skiemenį. Nebuvau girdėjęs tokio lietuvių kalbos kilnumo. Nupieštasis portretas pateko į karo muziejų Kaune.

Teko dalyvauti keliuose Lietuvių Mokslo draugijos metiniuose susirinkimuose, kur buvo ir dr. Basanavičius. Laikydavosi labai oriai, buvo santūrus, bet ten, kur jam svarbu, atsiliepdavo ryžtingai. Atrodė kad jis kalba vis iš lėto, viską apmąstęs, — pasakojo A. Varnas.

(pabaiga 5 pusl.)

MŪSU JĖGOS, MŪSU ŽINIOS, LAISVAI LIETUVA TĖVYNĖ

Mortuos Voco (Mirusius Šaukiu)

PUTINAS

Dabar einu į didžią tylumą
 Į tylą palaimintą ir didžią,
 Ir į calūno juodo minkštą drobę
 Naktis visų mūs selvartus suglobia.
 Einu į laisvę didelę ir plačią,
 Kuri priims mane, kaip lauktą svečią.

Pro pilkus sutemų rūkus
 Einu pas brolius ir draugus,
 Bet tolyje dar bokštuos gaudžia,
 Ir dega vakarinės žaros,
 Ir vėl krūtinėj gėla maudžia,
 Širdy pagieža ir aitra.
 Ne viskas sutemose žuvo:
 Šaltu krauju širdis pasruvo
 Ir prievartai paklusti neišmoko.
 Mortuos voco!

Jaunimas Suskrenda

Šią savaitgalį Čikagon sugužės keletas šimtų lietuviškojo jaunimo iš visos Š. Amerikos, Kanados ir net Urugvajaus. Liepos 7 d. įvyks didžioji jubiliejinis metų tautinių šokių šventė. Jaunimo pasigėrėti suplauks tūkstantinės minios vyresniosios kartos. Ir vėl lietuvis pasijus artimas lietuviui, ir vėl atsinaujins senos pažintys, užsimigs naujos, skambės lietuviška daina, atsigaus lietuviškas ilgesys lietuvių širdyse. Vien jau tai yra didelis tokių švenčių laimėjimas. Bet yra ir kitokių laimėjimų.

Juk darniai, gražiai sušokti tautinius šokius šimtams porų drauge, tai ne saldžią seilę nuryti. Kiek tas pareikalavo darbelio iš mūsų jaunimo! Per porą metų kas savaitę po keletą valandų rinkosi lietuviškas jaunimas į savo sales mokinosi, šoko, drauge buvojo. Tas vėl tą jaunimą dar labiau suartino, surišo stipresniais lietuviškos draugystės, lietuviško darbo ryšiais. Juos suvedė draugėn lietuviško šokio meilė, meilė savo tautos, geismas parodyti plačiam pasauliui, kad lietuvis, kur jis bebūtų, nepamiršo savo tėvų žemės, kad jis turi iš savo tėvų paveldėjęs gražų kultūrinį meninį lobį, kuriuo jis nori ir su kitataučiais pasidalyti. Visa tai yra kilnūs, geri troškimai, lavina jaunimą aukotis, darniai viens su kitu bendrauti ir lietuviškus reikalus statyti aukščiau savo paties patogumo.

Ak, suprantama, jog yra daug patogiau laisvas valandas prasėdėti namie prie televizoriaus, ar kur pradimbūti, nieko neveikiant. Bet ja juntama pareiga savo tėvų kultūrai, tas gyvenimas ne vien sau, bet ir platesnei visuomenei, įpratina jaunimą į bendrą lietuvišką gyvenimą ir darbą. Iš to paskui kyla mūsų jaunesnieji vėkėjai, organizatoriai, susipratę lietuviai, kurie toliau palaiko gyvą lietuviškumo ugnelę. Todėl džiaugiamės lietuviškojo jaunimo saskrydžiu Čikagon! Todėl labai apgailėstaujame, kad tenai

VAI TAI MES MYLIME TĄ ŽEMĘ,
 KUR VASAROM DARŽELIAI ŽYDI,
 KUR ŽALIOS PUŠYS DANŲ REMIA
 O SUNKŲ DARBĄ DAINOS LYDI.

nėra ir nešoks Brazilijos lietuviškasis jaunimas. Jei net mažutė rugvajaus lietuvių kolonija turi pajėgų tautinių šokių vienetą, jei ji įstengė savo jaunimą paruošti ir net 8 poras pasukti Čikagon tai, nori nenori, o braunasi galvon skaudai mintis: kas yra su Brazilijos lietuvių jaunimu? Kodėl jis negalėj tenai dalyvauti? Mano atsakymai būtų per daug skaudūs. Pasilaikysiu juos sau. Skaitytojams palieku laisvę patiems į juos atsakyti. O mūsų visuomenininkai ir ypač Bendruomenė turėtų padaryti iš to labai rimtas išvadas ir ko nors imtis, jei dar nori nors mažą dalelę mūsų lietuviškojo jaunimo išlaikyti lietuvišką.

(štrauka iš vieno laiško)

Corpus Christi

Hoje o dia ananheceu claro e risonho, porém somente o meu coração não correspondia ao ao alegre despertar da natureza e não ouvia o cantar dos pássaros.

Sentia-me impregnado de nostalgia, solidão e tristeza.

É que neste dia, dedicado a Corpus Christi e cultuado por todos os cristãos num profundo sentimento de fé e amor à Deus, eu teria que subjugado ao trabalho ficar no escritório.

Nunca em toda a minha existência eu tinha deixado de acompanhar a procissão do Corpo de Deus, e hoje, de balde o meu desejo, via-me preso diante de uma mesa de trabalhos, a traçar complexas operações numéricas, manuseando papéis, documentos, arquivos, etc.

Após o almôço, dispersou-se de minh'alma toda aquela tristeza oprímida e sobreveio-me uma alegria sem par, quando nos foi anunciado pelo encarregado geral da obra, que às 15 horas encerraria o expediente para podermos nos aprontar e assistir à procissão às 17 horas em Paranaguá. (NOTA: Este rapaz encontramos em

um acampamento a 8 quilômetros desta cidade com as mais precárias condições de transporte). Graças aos céus, pude acompanhar a procissão, deslizando por entre os dedos as contas do meu rosário, em preces recitadas com profunda fé e gratidão.

Foi um espetáculo de fé por demais comovente e maravilhoso.

Após a procissão, assisti à missa, comunguei e rezei pelos meus familiares e todos os que me são caros.

Kazimieras Vaišulionis

Jaunimas ir Religija

Įvadą parašė, jaunimo pasisakymus surinko bei išvadas parengė Irena Kairytė ir Irma Laisvėnaitė.

IVADAS

Stebėdami mūsų laikus ir ieškodami pagrindinių bruožų, kurie nusakytų šių dienų dvasią, matome, kad visuotiniausias reiškinys yra nerimas ir keitimasis. Vertybių pervertimas, mokslo atsiekimai, technologijos pažanga, socialinių institucijų pasikeitimas sudaro tą realybę, kurioje mes gyvename. Ir šitame pasaulyje gyvena jaunas šių dienų žmogus, ieškantis atsakymų į buitines klausimus, norisi jį paklausti poros klausimų, liečiančių jo žvilgsnį į krikščionybę ir jo santykius su žmonėmis bei pasauliu. Į tuos klausimus atsakė jaunimas. Šie pasisakymai gal ir neatstovauja bendro jaunimo nusiteikimo. Vis dėlto jie laikytini galvojančio jaunimo svarbia nuomone.

Ko jaunimas tikisi iš krikščionybės?

Padėkite mums gražinti Kristų į žmonių tarpą. Mums reikia Dievo.

«Religija turi daug reikšmės jaunimui, nežiūrint kad pasaulis to nepastebi.»

«Religija dieviška — nereikia išorinių formų. Tarp formų jaunimas nemato esmės.»

«Tikiu bet noriu, kad maro tikėjimas būtų išmintingas.»

«Mums duota daugiau laisvės, negu buvo prieš tai, kodėl meskeliamo klausimus liečiančius religiją, bet tuo būdu mes giliau pažistame pačią krikščionybę.»

«Jeigu ieškome priežasčių, kodėl jaunimas nesuvokė krikščionybės esmės, tai nėra jo kaltė. Jis mato, kaip gyvenime ji yra praktikuojama, palyginus su tai, kokie idealai yra Bažnyčios skelbiami. Todėl jaunimas kelia klausimus dėl faktų, bet ne dėl teorijos.»

Kokie jaunimo ryšiai su kitais žmonėmis ir pasauliu?

«Mano generacija aktyviau dalyvauja ir veikia: dalyvauja specialiose programose, renka pinigų, jungiasi į Taikos Korpusą.»

«Mes esame gyvi ir nebijome žmogiškų ryšių ir bendruomeniško dalyvavimo. Mūsų generacija šaukiasi pasišventusių vadovų, kurie galėtų mums vadovauti ir panaudoti mūsų gyvastingumą.»

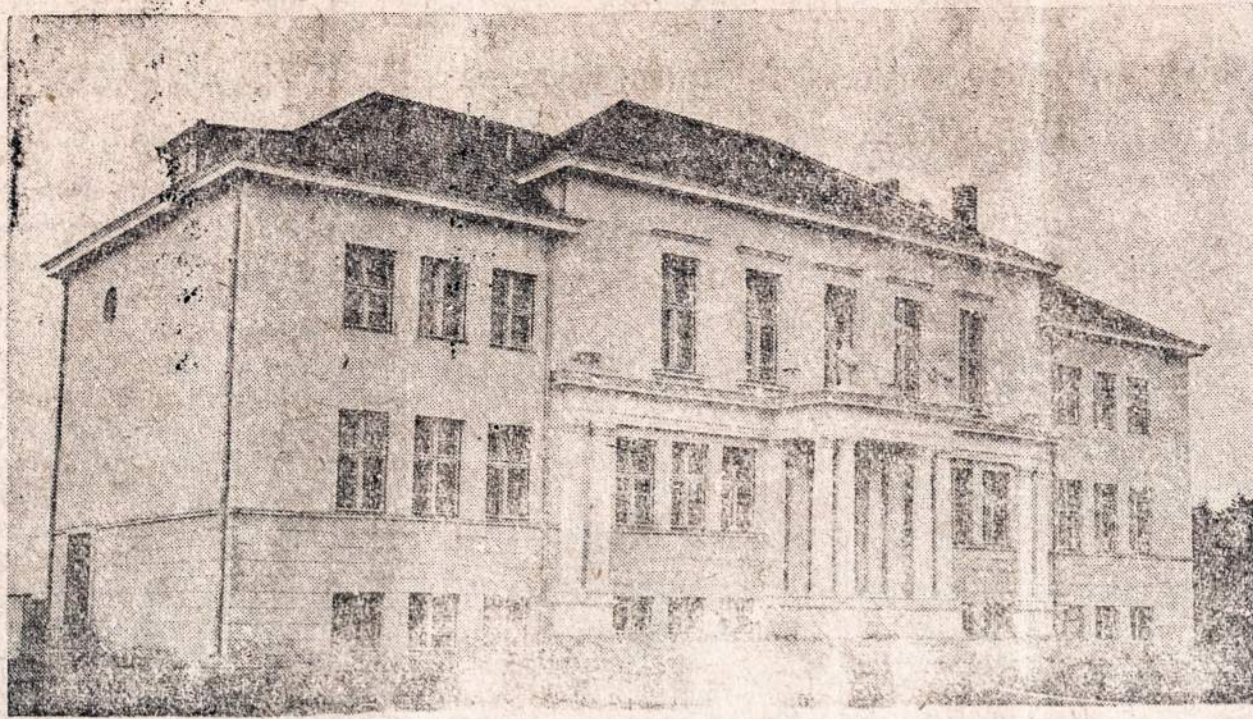
«Tikėjimas, kuriuo aš siekiu, tai nėra pasisakymas, kad aš tikiu, bet įrodymas pačiu mano gyvenimu, ką aš tikiu. Žodžiuose mano akys ma to dalinę tiesą, bet jos trokšta pilnutinės tiesos, kuri pasireiškia veikime.»

Jaunimo santykis su žmogumi ir pasauliu atsispindi ir jo liturgijos supratime. Jaunimas, užaugęs komunikacijos revoliucijos įtakoje, kitaip žiūri į pasaulį; jiems svarbu ne žodis, bet vyksmas, todėl kyla konfliktas garbinimo formų supratime. Jaunas žmogus, išgyvenęs veiksmą, nepritampa prie tradicinių formų.

IŠVADOS

Iš šių pasisakymų sprendžiame, kad šių laikų jaunas žmogus yra racionalus. Jis negali be sąlyginiai priimti autoriteto. Tai mes matome ne tik mokyklų ribose, bet ir kitose gyvenimo srity-

(pabaiga 5 pusl.)

Moderniškas Laisvos Lietuvos laikais statitas pastatas

(pabaiga iš 3 pusl.)

Vėl su dr. J. Basanavičiumi teko Ad. Varnui arčiau su sitikti 1926 m. rudenį, kada jis buvo atvykęs į Kauną ir kada dailininkai Kalpokas, A. Galdikas, Vl. Didžiokas ir A. Varnas kūrė jo portretus. Dr. Basanavičius atėdavo į Meno Mokyklą ir dailininkai jį piešė.

Vieno seanso proga dr. Basanavičius paprašė paskubinti portreto tapybą, nes artėja šalčiai, o jis neturįs šiltesnio drabužio, todėl norėtų greičiau grįžti į Vilnių. Tada mūsų dailininkai įtėisė jam kailinukus ir Basanavičius pasiūlė, kol dailininkai darbą užbaigė.

PATALPA, KUR BUVO PASKELBTA LIETUVOS LAISVĖ

Dail. Adomui Varnui, grįžus iš Rusijos į Vilnių, teko apsilankyti kambarį, kuriame buvo pasirašytas Lietuvos nepriklausomybės aktas. Dailininkas jau tada planavo tapyti nepriklausomybės akto signatarų didesnę paveikslą. A. Varną į tą kambarį nuvedė Jadvyga Chadakauskaitė, kuri tada buvo Lietuvos tarybos sekretorė. Tas kambarys tai Lietuvos draugijos nukentėjusių

siems nuo karo šelpti būstinė, Didžioji G-vė Nr. 2.

Kambarys toks lyg salonukas, ne taip erdvus, bet ir ne mažytis. Kuklus minkštas suolas pasieny, keletas kėdžių stalas palangėj. Kambarys ne žemas, senesnės statybos — gana aukštokas. Durys berods su langu. Į lauką berods tik vienas langas. Sienoje buvo matyti kažkokia viena kita fotografija. Viskas atrodė kukliai. Ant stalo lyg buvo keletas knygų, berods ir rašomosios priemonės, bet be jokių spintų. Tai posėdžiams naudojama kukli patalpa.

Būdamas tame kambario prof. Varnas planavo, kurioj vietoj kurį signatarą, kokioj padėty nutapyti. Planavo nupiešti pirmininkaujantį Basanavičių s ovintį, prie stalo — Klimą sekretoriaujantį. Kitus — sustojusius ir klausančius Basanavičiaus, skaitančio nepriklausomybės paskelbimo tekstą.

Tie tapybos planai įgavo konkrečią išraišką 1937 metais, kada buvo ruošiamas su kaktinis pašto ženklas, skirtas paminėti Nepriklausomybės paskelbimo 20 metų sukaktį. To, dail. Varno sukurtas ženklas viršuje įrašas «1918. Lietuva. 1938». Apačioje: «1918 II.16. Lietuvos taryba skelbia

(pabaiga iš 4 pusl.)

se. Akademiniis jaunimas yra jautrus autoriteto primetimui. Ir jei kas pareiškia žinąs atsakymus, liečiančius Dievą, jiems tada toks teigimas pasidaro įtartinas. Jie yra įsitikinę, kad moraliniai sprendimai reikalauja rizikos.

nepriklusomą Lietuvą» Apačioje kampuose — ženklą vertė centais. Viduryje — paveikslas visų nepriklausomybės akto signatarų. Pačiame paveikslu centre — dr. Basanavičius, šalia Ant. Smetona ir dr. J. Šaulys, aplinkui visi kiti nepriklausomybės akto signatarai.

Šis ženklas buvo pirmas iš Lietuvos pašto ženklų, spausdintų giliauspaude Londone. Ženklas buvo įvairių karnų ir kelių spalvų.

Todėl kai kurie teologai siūlo, kad šiandien teologinė sąvoka apsiribotų. Jie teigia, kad šių dievų jaunimas ieško tikėjimo, kurį jie galėtų logiškai priimti. Dievo ilgesio nepatenkina nei tradicinis tikėjimas, nei jį griaunančios srovės. Reliģijos padėtis yra labai komplikuota. Mes turime pripažinti kad mes visų atsakymų neturime, ir todėl tiesos ieškojimas yra būtinas, ir visi turėtų į šį darbą įsijungti.

Teologai čia minėtas jaunimo nuotaikas pažįsta ir stengiasi rasti kelių jam padėti.

Šių laikų teologija nukreipia savo žvilgsnį nuo dangaus į žemę, nuo Dievo į žmogų, nuo pomirtinio gyvenimo į žemiškąjį.

Žmogaus būvis ir jo reikšmė yra pirmaeilės šių laikų teologijos problemos.

Modernusis žmogus nėra mąstas, bet veikias. Krikščionis, norėdamas įprasminti savo gyvenimą, natūraliai atsigręžia į Jėzaus etiką, kurios moralinis pagrindas yra meilė kitiems.

ISIDĖMĖTINI ADRESAI LIETUVOS ATSTOVYBES URUGUAY, MONTEVIDEO:

p. Anatol. Grišonas, Ciudad de Paris 5836, Tel. 50-2180. Veikia kasdien prieš piet.

LIETUVIŲ BAŽNYČIA VILA ZELINA. Rua Inacio ir Av Zelina, Mons. Pío Raģažlās kas, Tel. 63-5975

Šv. Juozapo Vyrų Brolijos Pirmininkas p. Juozas Matelionis, Rua Iatai, 150 — Casa Verde Tel. 51-4011

TĖVAI JĖZUITAI: Rua Lituania, 67, Mooka — Tel. 92-2263

LIETUVIŲ SAJUNGA BRAZILIJŲ — Pirmininkas p. Aleksandras Bumblis, Rua Gen. Fonseca Teles, 606. Tel. 81-6423.

Išdininkas p. JORGE GARČKA, Rua Oratorio, 3093, Alto da Mooka.

LIETUVIŲ KALBOS PAMOKOS S. PAULY:

V. ANASTACIO, Rua Camacan, 625 — trečiadieniai 18,30 val.

MOOCA, Rua Lituania, 67 šeštadieniai 14 val

LIETUVIAMS PAMALDOS LAIKOMOS

V. Zelina parapijoje kasdieną ir kiekvieną sekmadienį, kaip iki šiol

Mooka r. Lituania, 67 Lietuvių Namų koplyčioje:

Sekmadieniai ir šventadieniai 8,00 ir 17,00 val. Darbdienomis 7 ir 7,30 val., arba atskirai susitarus dėl laikų, kai turimos metinės ar 7 d mišios:

išpažintys čia klausomose kasdieną prieš mišias,

ir mėnesio sekmadienį, arke das Nações 10 val. V. Carolina 15 val., Casa Verde, 17:15 val.

Antra Jačana klierikų kopl. 8,30 val. 30m. Retire 10 val. Utinza 16:30 val.

trečia Agua Rasa 30 val. Moinho Velho 11,30 val. Lapa 1,30 val.

Paskutinį: Vila Anastacio 8,30 val. Vila Bonilha 11,15 val. Prudente 18 val.

RIO DE JANEIRO

Lietuvių radio valandėlė «A voz da Lituania» yra transliuojama KETVIRTADIENIAI: 18 val. 40 min.

SKAITYKITE IR PLATINKITE VIENINTELI PIETŲ AMERIKOS SAVAITRAŠTI «MŪSŲ LIETUVA».

BRAZILIJOS LIETUVIŲ ŽINIAI

Lietuvos diplomatinės šefas p. St. Lozoraitis praneša, kad mirus įgaliotam ministeriui Dr. Frikui Mejeriui, Brazilijos lietuviams konsularinius patarnavimus (pasai, įvairūs liudijimai ir k.) laikinai atliks Lietuvos pasiuntinybė Urugvajuje. Jos adresas yra:

Legacion de Lituania
Ciudad de Paris 5836
Montevideo, Uruguay

Metalurgica ARPRA LTDA.

METALÚRGICA — FABRICAÇÃO DE PEÇAS PARA AUTOMÓVEIS
ESTAMPAS, PEÇAS ÊSTAMPADAS E FERRAMENTAS
Rua Marechal Malet, 97 - 125 Tel. 63-5821 — V. Zelina V. Prudente
Caixa Postal 371 — São Paulo

PIGI IR GERA KOKYBĖ

Česlovas Jakiunas

Parduoda ilgam išsimokėjimui raštinėms, krautuvėms ir kitiems tikslams rašomas, skaičiavimo, kasos registravimo mašinas (registradoras), su fabriko garantija vieniems metams.
Raštinė: Rua Newton Prado, 686, Tel. 52-2289, S. Paulo Tautiečiams didelė nuolaida.

Didelis pasirinkimas medžiagų ir skoningas pasiuvimas, LAURO SANDRON vyrų rūbų

SIUVYKLOJE LAURO

Rua do Orfanato, 686, — V. Prudente — Fone 63-5294 São Paulo

Medžiaga parduodama ir išsimokėjimui teikite ir įsitikinkite medžiagos ir darbo kokybe ir kaina

VIENINTELIAI ATSTOVAI GARSIOJO VANDENS LINDOYA

IRMAOS CARRIERI LTDA.

Lindoya vanduo yra gerai žinomas gėrimas. Kurio puikų veikimą ir žmogaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę. Pabandykite, sitikinkite ir visados naudokite!

Rua Dino Bueno, 643
Telefonas: 220-1748, 220-1751 e 220-1752

Caixa Postal 3967 — SÃO PAULO

RUA LITUÂNIA, 67 — MOÓCA — SÃO PAULO, 13

V. Zelina

MOTORISTŲ ŠVENTĖ

Vairuotojų globėjas yra šv. Kristoforas, kurio šventė daugely vietų yra iškilmingai švenčiama. Praėjusiais metais Lietuvių Katalikų Bendoruomenės choras irgi buvo gražiai suorganizavęs šventę. Šv. Kristoforo šventę ruošia ir šiais metais. Ji bus 28 d. liepos su šia programa: 11 val. pamaldos; po pamaldų bendri pietūs. Apie 16 val. auto mašinų desfilė ir jų šventinimas. Daugiau informacijų bus laikrašty ir pas choristus.

Birželio 28 diena Vila Prudentėje mirė Bronislava Jakučionienė, 64 metų amžiaus, kilusi iš Utenos apylinkės. Septintos dienos mišios bus 6 d. liepos 7 val. Vila Zelinoje.

LAISKAI: J. Masiuliu, R. Steponaitytei, A. Pumputienėi, J. Silickui, Kun. J. Šeškevičiui, Lazdauskui, K. Baužiui, Balčiūnui, A. Gudavičienei, H. Butkienei.

Mooca

SUSIRGO

Jau antra savaitė serga LSB kasininkas Jurgis Garška. Jis patalpintas São Paulo ligoninė, kurioj darbuojasi jo dukrelė Doktorė Aldona. Kad ligonis ramiai ilsėtųsi, dar neleidžiami lankytojai. Jurgio Garškos kambarys randasi trečiame aukšte. Linkime ligoniui greitai pasveikti.

«M. L.» Redakcija ir Administracija

SUNKIAI SERGA

Dideliuose skausmuose guli Bernardas Lukoševičius, R. Guapeva, 29, Agua Rasa. Misijonierius J. Bružikas, S. J. aplankė ligonį ir suteikė visus Sakramentus. Ligonis pasiliko labai patenkintas ir ramus. Duok Dieve, greitai pasveikti!

OPERUOS ANTRAJA AKI

«Mūsų Lietuvos redaktoriui Tėvui Jonui Kidykui, S. J. labai gerai pasisekė vienos akies operacija. Liepos 2 d. jis vėl nuvyko į Campinas antros akies operacijai. Linkime Mielam Tėvu, kad ir antroji operacija gerai pasisektų. Tėvas Kidykas labai dėkoja visiems už maldas ir aukas.

VARDINĖS

Gražiai atšventė savo vardines Petras Žarkauskas. Sekmadienį birželio 30 d. daug prisirinko svečių ir įvyko gausios vaišės solenizanto namuose Alto da Lapa. Petras Žarkauskas yra Vila Anastacio Dr. Basanavičiaus Mokyklos Būrelio Pirmininkas, Tas Būrelis, susidedas iš virš 100 narių labai gražiai darbuojasi. Jis surenka aukų ir daro įvairius patalpų ir kiemo pagerinimus ir remontus. Didelis pirmininko pagelbininkas yra nenuilstantis Būrelio kasininkas Vincentas Bartkus. Ir kiti Valdybos ir Būrelio nariai sutartinai darbuojasi. Tokiu būdu visas darbas gražiai sekasi. Linkime p. Petrui ligiausių metų, stiprios sveikatos ir dar didesnės energijos.

VILA ANASTACIO

Dr. Jono Basanavičiaus var do Lietuvių Mokyklos Globėjų Būrelis ruošia šaunų pobū-

DR. ANTONIO SIAULYS

C. R. M. 10.647

Cirurgião da Santa Casa de São Paulo

Medico da Cruzada Pro-Infancia

Especialista em Obstetricia pela Maternidade de S. Paulo

Clinica de Adultos e Crianças — Molestias de Senhoras

Partos — Operações

Horario: Das 12 as 14 e das 19 as 21 horas

Jonsultorio e Residencia RUA DOS TRILHOS, 1576

Mooca, Fone 92-3991

Atende-se com hora marcada

DR. JONAS NICIPORCIUKAS

Cirurgião Dentista

p/ Universidade de São Paulo

RAIOS X

Consultorio: Rua Capí Pacheco Chaves, 1206;

Vila Prudente, Tel. 63-5352

Irašyk savo varda lietuviu tautos kankiniu koplyčioje sv. Petro Bazilikoje Romoje

Lietuvių Tautos Kankinių Atminimui
Aušros Vartų Šv. Marijos—Gailistingumo Motinos
Koplyčios Darbai Jau Pradėti.

Koplyčia Bus Baigta 1968 Metais,
Jeigu Laiku Suriinksime Lėšas.

Visi Lietuviai, Ne Tik Suaugę, Bet Ir Vaikai
Prisidėkime Savo Auka Prie Šio

Mūsų Tautos Kankinių Paminklo.

Aukoms Adresas: Lithuanian Martyrs Chapel Fund
2701, W. 68 St, Chicago, Ill. 60629.

Amerikoje aukos yra nurašomos nuo mokesčių
(tax deductible).

Šventkelionė

Ir šiais metais mūsų Tėvynė ir mūsų broliai nėra mažiau reikalingi pagalbos ir maldų, kaip ir ankstyvesniais metais. Ir šiais metais Šv. Juozapo Vyrų Brolija organizuoja šventkelionę į Dievo Motinos N. S. Apacida do Norte šventovę. Šventas Mišias atnašaus Prelatas Pijus Ragažinskas. Giedos lietuvių choras. Visi kviečiami į šią šventkelionę. Draugijos kviečiamos dalyvauti su savo vėliavom.

Tai bus liepos 28 dieną. Autobusai išvyks iš Vila Zelinos ir Casa Verde (tiksliai valanda bus paskelbta bilietuose). Bilietai gaunami pas šiuos asmenis.

V. Zelinoj pas: Juozą Baužį, Igną Verbicką, Vytautą Žalkauską, Kazimierą Rimkevičių, Kazimierą Triūbą ir Izabelę Seliokienę. Vila Prudentėje pas Motiejų Tamaliūną, Casa Verde pas Andrių Stankūną ir Brolius Matelionius.

Daugiau informacijų galima gauti pas Vyrų Brolijos Pirmininką Juozą Matelionį, Tel. 51-4011.

vį, pavadinta VEDUSIŲJŲ ir SUŽADĖTINIŲ VAKARIENĖ, kuri įvyks šių metų liepos 6 dieną 21 valandą, Vila Anastacio, Rua Camacan, 625.

VILA BONILHA

Pamaldos Vila Bonilha yra nukeltos į 11,15 val. kiekvienam mėnesio paskutinį sekmadienį. Birželio mėn. 30 d. lietuviams pamaldos prasidės 45 minutes vėliau. Vietinis klebonas atsiprašė, nes įvyko vieno jauno kunigėlio primicijos, ilgesiais pamokslas ir kiti įvairūs priedai. Sekančiais mėnesiais Mišios bus nurodytu laiku, 11,15 val.

VILA CAROLINA

Liepos 7 d. Vila Carolinos koplyčioj įvyks lietuviškos pamaldos. Čia nedidelė lietuviška kolonija, gal nepilnai 20 šeimų, bet uoliai dalyvavo misijose, tai tikimasi, kad ir į pamaldas atsilankys.

«ŽVAIGŽDĖ» NUSTOJO ĖJUS

Lietuvių Jėzuitų Čikagoje leistas mėnesinis religinis žurnalas «Žvaigždė» nustojo ejuoti, Nebeišleis. Prenumeratoriai sumažėjo žemiau minimumo. Spaustuovė ir kitos išlaidos žymiai pakilo, «Žvaigždė» užgeso. Pranešame visiems Brazilijos lietuviams, kurie savo prenumeratas buvo atnaujinę 1968 metams, kreiptis pas S. Paulo lietuvių jėzuitus. Bus sugražinti prenumeratos pinigai, nebent skaitytojai norėtų juos pervesti kitam kokiam geram tikslui, pav. «Mūsų Lietuvos» paramai.

Naudojamės čia šia proga vėl paraginti mieluosius «Mūsų Lietuvos» skaitytojus atnaujinti prenumeratas, atsilyginti už ankstyvesnių metų prenumeratas, užsakyti laikraštį savo giminėms ir draugams, tapti garbės leidėjais.

BŪKIME LABDARINGI. Praėjusią savaitę A. Baltaduonie

Dr. Victor Pedro Sculytis

Cirurgião dentista pela Universidade S. Paulo

C. R. O. S. P. Nr. 727

Clinica de adultos e crianças Fluor — RX —

Alta rotação.

Endodontia e ortodontia movel (ortopedia),

Taisomi kanalai ir kreivi dantys.

Rua França Carvalho, 121, Moóca,

Arti Dr. Vinco Kudirkos mokyklos rūmų.

ATSKIRO NUMERIO

KAINA 0,20

nė, p. Guigienė, V. Sprindys ir dar vienas kunigās vėl sušelpė keletą vargingų šeimų pinigais ir drabužiais. Yra ir daugiau šeimų, tyliai laukiančių pagalbos šiais sunkiais laikais. Žinome porą šeimų, kuriose yrasunkiai sergančių trijose šeimose yra paralyžuotų ir nė vienas iš šeimos narių negali kitiems savo namams uždirbti duonos. Nuo pečių nenustoja bet kokių asmenų šelpimas, nesvarbu kad kitos tautos ar rasės. Tačiau pirmoje vietoje tebūna tiesiama gailistinga ranka saviešiams.

J. Bružikas, S. J.

Atsinaujino «Mūsų Lietuvos» prenumeratas: Vincas Graubauskas 20 ncr., Julius Guiga 20 ncr. (už dvejus metus); Po 15 ncr.: Filomena Černauskienė ir Antanas Serbenta, Po 10 ncr.: Vincas Daukšys, Vincas Kavolis, kuris užsisakė sau ir vladui Vijeikiui, Anelė Pumputienė, Julė Sukienė ir Antanina Vidmantienė. Visiems labai ačiū

teinantį sekmadienį, liepos 7 dieną 16 val. (vieną valandą prieš vakarines Mišias) jėzuitų koplyčioje bus religinė instrukcija — konferencija. Nepamirškite atsinešti su savim Naujojo Testamento.

BAŽNYČIOS BŪKLE LIETUVOJ

Prancūzų komunistų korespondentas, apsilankęs Lietuvoj ir kalbėjis su vyskupu Matulaičiu—Labuku, paskelbė komunistų dienraštis L'Humanité tokį pranešimą, Girdi, vyskupas Matulaitis štai kaip jam paaiškino apie Bažnyčią: «Turime 850 kunigų šešiose dijecezijose ir 641 veikiančią bažnyčią. Turime vieną kunigų seminariją, kurioje yra 20-30 klierikų kasmet, Neseniai buvo išventinta 8 kunigai».

Bet komunistų laikraštis nieko neparašė, kad Matulaitis vienintelis vyskupas iš esamų trijų, kuriam leidžiama eiti pareigas, o 1939 metais laisvoje Lietuvoj buvo 10 vyskupų, 1640 kunigų, 4 seminarijos su 466 klierikais. Pasaului komunistai skelbia, kad Lietuvoj laisva bažnyčia, bet pragarisku gudrumu ją smaigia, versdama išmirti senesnei kunigų kartai, o leisdama tik vieną seminariją visai Lietuvoj 20-30 klierikais. Ar dar reikia didesnės persekiojimo?

Dar yra likę keletas Sibiro Kankinių Motinos paveikslų. Norintieji gauti tesikreipia pas Tėvus Jėzuitus.